GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 7.

W NIEDZIELĘ DNIA 22. STYCZNIA 1809.

Z Wiednia d. 14. Stycznia.

Mianowany przez J. C. K. Mość aktualnym taynym radcą Biskup Wesprimski, Paweł St. Kiraly Szabadgya, wykonał na tę godność d. 20 Grudnia przed Biskupem Stulweisenburskim iako wyznaczonym kommissarzem przysięgę.

J. C. K. Apostolska Mość raczył C. K. Szambelana i Assessora w niższych Węgrzech, Hrabiego Eugeniusza Wrbna, przez wzgląd na iego wiadomości w gornictwie i pilność zaszczycić godnością aktualnego górniczego radcy i dozwolić mu nayłaskawiey zasiadać na obradach C. K. nadworney kamery menniczno gorniczey iak askultantowi.

Dozorcy gospodarstwa i płodow natury, tudzież fabrycznego rachmistrza C. K. fabryki merkuryuszu w Idria, Walentego de Krampelfeld, raczył J. C. K. Mość blisko 52 letnią gorliwą i pilną służbę wynagrodzić nayłaskawiey wielkim medalem złotym.

Drogość pierwszych potrzeb żywności dokuczała szczególniey ubogim, żyiącym w szpitalach Wiedeńskich. Administracya miasta, ktorey powierzone są przeznaczone na to fundusze, starała się więc ulżyć losu tych nieszczęśliwych przez pomnożenie dochodow, a mianowicie przez powiększenie opłat, które składaią mieyscowe sądy. Powiodły się iey starania: sądy mieyscowe chętnie przychyliły się do takowego powiększenia opłat, przez co pomnożył się dochod o 2192 zł. ryń. 47 kr.

Dzisieysza gazeta dworska umieściła

Dwudziesty biuletyn woyska Francuzkiego w Hiszpanii.

"*Z Madrytu d. 19. Grudnia* 1808. — J. C. K. Mość odprawił dziś rewiią nad stoiącym w Madrycie woyskiem, wozami z żywnością, &c. Sześćdziesiąt tysięcy woyska 150 dział, więcey iak 1500 wozow ładownych sucharami i wodką czyniły poważny widok. Prawe skrzydło woyska opierało się o Chamartin, a lewe zachodziło za Madryt. Xiążę Beluny (Marszałek Wiktór) stoi zawsze ieszcze z swoim korpusem w Toledo, a Xiążę Gdański w Talawera de la Reina. Osmy korpus przybył do Burgos. Jenerał St. Cyr złączył się w Barcelonie z Jenerałem Duchesme, Konne nasze straże przebiegaią kray aż do granic Andaluzyi.

"Cesarz pozwolił woysku kilka dni wypocząć. Na wzgorkach Madrytu zakładaią

wielkie fortyfikacye; pracuie nad niemi 6000 ludzi.

" Nadeszły iuż działa do oblężenia, składające się z dział 24 funtowych i małych moździerzy. W Talawera de la Reina znaleziono w lazarecie 50 kilku ludzi, do 300 siodeł i cokolwiek żywności, która do Anglikow należała. Kilka oddziałow jazdy Angielskiey pokazało się w okolicach Waladolidy. D. 13 Grudnia stało woysko Angielskie ieszcze w Salamance.,,

Przy 19tym biuletynie znayduie się następuiący dod tek:

" *Posiedzenie rady mieyskiey Madrytu pod d. 9 Grudnia* 1808. — Dziś o godzinie 1 po południu zgromadziły się na radę następuiące osoby: Korregid r, regidorowie, alkadowie, deputowani od trzeciego stanu, składaiący się z właścicieli, jeneralny prokurator, Alguasil major, sufragan, wikaryusze, plebani i beneficyanci, naczelnicy wszystkich gminow, członki szlachty, deputowani od pięciu celnieyszych korporacyi i deputacye od 64 części miasta. Korregidor zabrał głos i oznaymił zgromadzeniu, iż miał szczęście oddać hołd Nayiaśnieyszemu Cesarzowi i złożyć u nóg iego w imieniu mieszkańcow tego miasta zapewnienie wdzięczności za okazaną miastu łaskę i względy. Korregidor wynurzył J. C. K. Mci, ile obiecuie sobie miasto szczęścia z pobytu J. C. K. Mci, i że wszyscy mieszkańcy pragną zasłużyć sobie na tak wielkie względy. Korregidor wyraził daley, że J. C. K. Mość raczył z nim łaskawie rozmawiać, i dodał, że celem dalszeyszego zgromadzenia iest, uwiadomić deputowanych miasta Madrytu o dobroczynnych zamiarach J. C. K. Mci. Potem wyłuszczył Korregidor uczucia Jego Cesarsko Kr. Mci i łaskawe względy dla całey Hiszpanii, dodaiąc, że los Hiszpanii, zawisł od własnego iey postępowania. Los ten będzie szczęśliwy i pomyślny, ieżeli mieszkańcy przywiążą się wiernie do konstytucyi i Don Jozefa Napoleona I szczerze prawym Królem uznaią. W przeciwnym zaś razie stanie się Hiszpania prowincyą Francuzką. — Tu odmalował Korregidor wiernie dobroć Króla Jozefa, który interessował się mocno za tuteyszem i pobliskiemi miastami, i postąpił względem nich iak dobroczynny oyciec. — Nakoniec dał Korregidor do zrozumienia, iż obecność Króla w iego stolicy uważać należy iako naywiększe szczęście. — Deputowani ożywieni temi samemi uczuciami i życzeniem przyłożenia się wszystkiemi siłami do dobra mieszkańcow Madrytu, postanowili zatem prosić J. C. K. Mci naypokorniey, aby pozwolił cieszyć się stolicy obecnością Króla, gdyż nietylko stolica, ale i cała Hiszpania obiecuie sobie naywiększe korzyści z mądrych iego rządow. Postanowili nadto, iż J. C. K. Mci powtornie złożone zostanie podziękowanie za dobroć, którą zdobytemu temu miastu zwycięzkiem orężem okazał, i za dobroczynne przebaczenie tego wszystkiego, co się stało w czasie niebytności Króla Jozefa. J. C. K. Mość będzie oraz proszony, aby tych, którzy z boiaźni miasto opuścili, iako też wszystkich chłopow, którzy oręż dźwigali, łaską udarował. Nakoniec będzie J. C. K. Mość naypokorniey proszony, aby raczył rozkazać żołnierzom, żeby własność, święte kościoły, klasztory, słowem wszelką własność szanowali. — Pokorne to przełożenie będzie J. C. K. Mci przez wybraną z tego prezentantow Madrytu deputacyą zaniesione. — Na temże posiedzeniu postanowiono zanieść hołd żywey wdzięczności Królowi Jozefowi Napoleonowi, którego szczęśliwa prozba uratowała miasto Madryt. J. K. Mość będzie naypokorniey proszony, aby miasto Madryt

[illegible]szczycił dobroczynną swoią obecnością, ażeby pod iego sprawiedliwym i dobroczynnym rządem przywrocone w murach iego zostały porządek, sprawiedliwość i spokoyność. J. K. Mość będzie oprocz tego proszony, aby Królewską swoią dobrocią wyrobił u Nayiaśnieyszego swoiego Brata przebaczenie tym mieszkańcom, którzy oręż nosili. — Ninieyszy protokoł będzie J. C. K. Mci przez deputacyą podany.„ (Tu następuią podpisy.)

D. 15 Grudnia miała u Cesarza w Madrycie deputacya od municypalności i rożnych korporacyy Madrytu audyencyą. Znaydujący się na czele tey deputacyi Don Petro de Mora Lomas, korregidor Madrytu, zabrał głos i mowił do Cesarza iak następuie:

"Nayiaśnieyszy Panie! Miasto Madryt zastąpione przez deputacyą od municypalności, całego duchowieństwa, szlachty i deputowanych od wszystkich korporacyy, stawa u podnożka tronu W. C. K. Mci, dla złożenia W. C. K. Mci naypokornieyszego podziękowania za oszczędzenie miasta, które zwycięzki Twoy oręż zdobył, i za obeyście się z nim wspaniałe. Madryt uważa to iako zakład zupełnego przebaczenia tego wszystkiego, co w nim zaszło od wyiazdu naszego Króla Jozefa, a Brata W. C. K. Mci. Wszystkie zwołane na to zgromadzenie stany i uwiadomione o iego celu, postanowiły prosić W. C. K. Mci, abyś nas udarował łaską posiadania w murach naszych Króla Jozefa, ażeby Madryt, iego okolice i nakoniec cała Hiszpaniia cieszyły się pod iego ustawami spokoynością i szczęściem, którego po słodkiem charakterze Króla swoiego oczekuie. Madryt pochlebia sobie nadto, iż W. C. K. Mość raczysz to miasto siłą swoią zasłonić i uszczęśliwić go oraz Twoią dobrocią.„

Cesarz odpowiadaiąc na tę mowę, wyrzekł:

"Pochwalam uczucia miasta Madrytu. Lituię się nad nieszczęściem, którego doznało, i poczytuię za osobliwsze szczęście, iż w teraźnieyszych okolicznościach mogłem go uratować i większe ieszcze nieszczęścia od niego odwrocić. Pospieszyłem się z przedsięwzięciem środkow dla uspokoienia wszystkich klass mieszkańcow, bowiem ile niepewność iest przykrą dla każdego ludu i człowieka. — Utrzymałem zakony i zmnieyszyłem tylko liczbę mnichow. Każdy rozumny człowiek widział, że nadto wielka ich była liczba. Ci, którzy prawdziwie powołanemi są do tego stanu, pozostaną w swoich klasztorach; tych zaś, których powołanie iest wątpliwe i tylko z świeckich powodow nastąpiło, przeznaczyłem na świeckich Xięży i los ich zapewniłem. Z resztą z zbytkow klasztornych ulepszyłem stan plebanow, tey nayważnieyszey i nayużytecznieyszey klassy xięży. Zniszczyłem ow trybunał (inkwizycyą), przeciw któremu czas wieku i Europa krzyczały. Xięża są dla tego, aby kierowali sumnieniami, ale nie żeby wydawali powierzchowne i cielesne kary na obywateli. — Uczyniłem zadosyć, co sobie i moiemu narodowi byłem winien. Zemsta moia iest zaspokoiona. Dotknęła 10 tylko naywinnieyszych ludzi, przebaczenie zaś iest powszechne i bez żadnego wyiątku. — Zniosłem prawa, które właściciele dóbr przywłaszczyli sobie pod czas domowych woien, w owych czasach, kiedy Królowie przymuszani byli okupować swoią i ludow spokoyność wyrzeczeniem się praw swoich. Usunąłem lenne prawa, i każdemu wolno na przyszłość szynkować, chleb piec, młyny stawiać, ryby łowić i używać swoiego przemysłu, byle stosował się do przepisow policyi. Samolubność, bogactwa i dobre mienie niewielkiey liczby osob, więcey waszemu rolnictwu

)(

szkodziło, niżeli skwar słońca. Jak ieden tylko Bóg iest, tak iedna tylko w kraiu sprawiedliwość bydź powinna. Wszystkie osobne urzędzy przywłaszczały sobie prawa, przeciwiące się prawom narodu. Zniosłem ie, i dałem każdemu z was przez to poznać, czego się na przyszłość obawiać i spodziewać macie. — Wypędzę Angielskie woyska z półwyspia. Sarragosa, Walencya i Sewilla albo poddadzą się z przekonania, albo ulegną pod mocą moiego oręźem. — Nie ma iuż żadney przeszkody, którąby potrafiła się oprzeć na czas iaki moiey woli. — Wynieść Hszpanow, pod rozkazami Króla, do stopnia narodu, przechodzi moie siły, poki uwodzić się będą wstrętem i nienawiścią przeciw Francyi, poki słuchać będą maxym, które stronnicy Angielscy i nieprzyiaciele ładu pomiędzy niemi rozsiali. Nie iestem w stanie ustalić narodu, Króla i niepodległości Hiszpanow, poki ten Król nie będzie zapewniony o ich przywiązaniu i wierności. — Bourbonowie nie mogą więcey w Europie panować. Angliia rozdwoiła Królewską familią. Xżę Infantado, narzędzie Anglii, nie tyle chciał, iak znalezione w iego domu papiery pokazuią zepchnąć Króla Karola z tronu i iego faworyta, iako raczey ugruntować przewagę Anglii w Hiszpanii. Szalony zamysł, którego skutkiem byłaby woyna bez końca i przelanie krwi stronnieniami. Nie ma żadnego mocarstwa, któreby na stałym lądzie pod wpływem Anglii ostać się mogło, a ieżeli które życzą sobie tego, tedy ich życzenie iest śmieszne, i prędzey lub poźniey pociągnie za sobą ich zgubę. — Łatwą będzie dla mnie rzeczą, ieżeli będę do tego zniewolony, panować nad Hiszpaniią, stanowiąc tyle wicekrolow, ile iest prowincyy. Chętnie iednak przeleię moie prawa zdobyczy na Króla i osadzę go w Madrycie, ieżeli 30,000 obywatelow, których Madryt w sobie mieści, duchowieństwo, szlachta, kupcy i prawniey, oświadczą swoie uczucia i wierność, dadzą przykład prowincyom, oświecą lud i okażą narodowi, iż ich szczęście i byt zależą od Króla i od wolney, sprzyiaiącey ludowi, a samoistności i wyniosłem namiętnościom panow przeciwiącey się konstytucyi. Jeżeli takie są uczucia Madrytu, tedy niechay wszyscy 30,000 obywatelow, zgromadzą się w kościołach, złożą przed N. Sakramentem przysięgę, która byłaby nie tylko w ustach, ale i w sercu i bez warunku jezuickiego; niechay poprzysięgną miłość, wierność i wspieranie Króla; niechay Xięża na ambonach i przy spowiedzi, kupcy przez swoią korrespondencyą, prawnicy w swoich pismach i mowach wpaiaią w lud takowe uczucia. A gdy się to stanie, zrzekę się na ów czas praw zdobyczy, osadzę Króla na tronie i naysłodszą będzie dla mnie rzeczą postępować z Hiszpanami, iako z wiernemi przyiaciółmi. Teraz żyiący będą rożnie sądzić, ponieważ są namiętnościami unieśieni; ale wasi potomkowie będą mnie iako nowego stworcę błogosławić; policzą dni, w których do was przybyłem pomiędzy naypamiętnieyszemi i od dnia dzisieyszego zacznie się epoka zakwitnienia Hiszpanii. — Oto są, Mci Korregidorze, prawdziwe moie myśli (dodał Cesarz) naradź się z Twoiemi współziomkami i uważ iakie postanowienie przedsięwezmą. To z ś iakie bądź będzie niechay go wolno wyrzeknąć i donieś mi o nim wiernie.,,

Od granic Hiszpanii d. 23. Grudnia.

Korpus Xcia Gdańskiego poszedł także do Talawera de la Reina, a na to mieysce przybył Korpus Neja do Madrytu.

Jenerał Gouvion St. Cyr dowodzca 7go korpusu poszedł do Barcelony dla złączenia się z Jenerałem Duchesme.

Piąty korpus pod Xciem Trewiso ſtoi teraz przed Sarragoſſą,

Xżę Valmy (Marszałek Kellerman) obeymie wkrotce nad odwodowem woyskiem w Bajonie dowodztwo.

Jenerał Laubardier, członek ciała prawodawczego, mianowany zoſtał mieyscowym dowodzcą w Madrycie.

Berneńska gazeta donosi pod d. 7. Grudnia z Hiszpanii, iż pomiędzy połączonemi korpusami Hiszpańskich Jenerałow de la Romana i Blacke z woyskiem Angielskiem pod Jenerałem Baird i korpusem Francuzkim Xcia Dalmacyi (Marszałka Soult) zayśdź miała potyczka między Oviedo i St. Ander. O wypadkach iey poźniey ſię dowiemy. Przy Segovia i w lasach na granicy Andaluzyi zayśdź także miały żywe potyczki.

Z Peterzburga d. 24. Grudnia.

Znany około świata żeglarz Kruesenſtern, który na rok uwolniony był od obowiązkow służby, dla poratowania zdrowia i ułożenia opisu swey podroży, wszedł znowu do czynney służby i otrzymał dowodztwo w marynarce Peterzburskiey. Podroż iego w ięzyku Roſſyyskim iuż ſię drukuie.

Hrabia Liewen, jenerał adjutant Imperatora, powita Nayiaśnieyszych Króleſtwo Pruskich na granicy, odkąd oddział jazdy towarzyszyć im będzie aż do tuteyszey ſtolicy.

Imperator wyieżdza na końcu bieżącego mieſiąca aż za Dorpat na przeciw Króleſtwu Pruskim, i na każdey ſtacyi zamowionych ieſt 250 koni. Imperatorskie powozy i sanie poszły iuż ſtąd do Dorpatu. Za przybyciem do tuteyszey ſtolicy wiadą pomiędzy dwiema szeregami ſtoiącą gwardyą przy 101 z dział wyſtrzałach, i wyſiędą do marmurowego pałacu.

Tayny radca i Prezydent akademii umiejętności Nowoſilcow powrocił z Kiiowa.

Xżę Jerzy Holſtein-Oldenburg, jeneralny rządca Rewlu, otrzymał order S. Jędrzeja.

Dzień przybycia tu Nayiaśnieyszych Króleſtwa Pruskich ieszcze nie ieſt wiadomy; iednak czynione są ciągle przygotowania do świetnego przyięcia wysokich gości.

Z Paryża d. 2. Stycznia.

Z Madrytu donoszą, iż J. C. K. Mość darował życiem wielkiego przeſtępcę emigranta Francuzkiego, Xcia St. Simon, który był głownym sprawcą powſtania Hiszpańskiego. Xżę Caſtel Franco miał także otrzymać od Cesarza przebaczenie.

J. C. K. Mość mieszka w pięknym zamku letnim przy Madrycie, Champmartin.

P. Jaubert, sekretarz i tłumacz przy poſelſtwie w Turcyi i Perſſyi, poiechał do Madrytu.

Miaſto Lyon obwieściło mieszkańcow, iż w krotce przybędzie do iego murow część wielkiego woyska i wzywa ich, aby godnie przyięło walecznych woiownikow.

Z Cherburga donoszą pod d. 19 Grudnia, iż potężny wicher wiele okrętow zapędził z przedporcia tamteyszego aż pod Barfleur. Jeden Francuzki okręt z Hougue przyprowadził dwa Angielskie ſtatki do Cherburga, a ieden do Barfleur. Przy wielości ſtatkow, które muſiały swoie żagle po spuszczać mogłby korsarz wielką poczynić zdobycz.

Wilk poczynił w okolicach Richelieu wielkie spuſtoszenia. Poszarpał 5 kobiet, z których iedna była matką 7 dzieci.

Srodki, które rząd poczynił dla bezpieczeńſtwa podrożuiących przez górę Cenis, są bardzo dogodne. Stosownie do rozkazu Cesarza będą na mieyscach nayniebezpieczniey-

rzych postawione domki dla ludzi, którzy będą płatnemi, ażeby się zawsze znaydowali na gościńcu dla ratowania podróżnych. Każdy domek, których będzie 15 do 16 zamieszkany bydź ma od 3 ludzi przeznaczonych na usługi podróżnych. Zachęcenia do osiadania na gorze Cenis, odpowiadaią zupełnie widokom rządu. W wielu mieyscach powstaią iuż domy i inne budynki.

Sąd departamentu Korez skazał na śmierć lekarza Wigier, Duroux, syna mieszkańca z Aurias, i inne osoby (ostatnie zaocznie) ponieważ przekonanemi zostali, iż w nocy z 4 na 5 Września zamordowali żandarma, który dwoch popisowych ludzi pilnował i ułatwili im ucieczkę. Męszczyzni przebrali się po kobiecemu i uderzyli wraz z kobietami na powyższego żandarma. Ostatnie skazane zostały na 6 letnie więzienie i sześciogodzinne wystawienie przy pręgierzu. Skazani muszą procz tego złożyć dla wdowy i dzieci żandarma 20,000 frankow.

Dywizya Boudeta przeszła d. 25 i dni następnych przez Lyon.

Ciało prawodawcze zakończyło d. 31 Grudnia swoie posiedzenia.

Prezydent ciała prawodawczego, Hrabia Fontanes, wyraził na końcu w swey odpowiedzi rządowemu mowcy: "Ciało prawodawcze poszczycić się może przy zakończeniu prac teraźnieyszych posiedzeń, iż w żadnym czasie nie dopełniło lepiey swoich obowiązkow względem tronu i oyczyzny. Wiadomo mowcy rządu, że chociaż w tey sali znaydowały się odmienne zdania, zamiary iednak były iednakowe. Smiem nawet powiedzieć, że ta odmienność zdania rozumnie przełożona, iest częstokroć naypięknieyszym hołdem, iaki monarchiczney władzy uczynić można. Dowodzi ona, iż wolność nie wygasła w ciele prawodawczem, okazuie się owszem w zupełnem zaufaniu i przestała tylko bydź niebezpieczną. Postępuiąc ciało prawodawcze w prawych granicach swego powołania i obowiązkow, usprawiedliwia razem zaufanie, które J. C. K. Mość w nim pokłada. Nigdy one nie zapomni wspaniałego listu, który napisał do niego z obozu Burgos i przysłanych mu chorągwi, które były początkowym owocem zwycięztwa. Pozwolił wybiorczem kollegiom należeć do tego zaszczytu. Nie chce nas od niego oddzielać, i dziękuiemy mu za to. Im bardziey zbliża się ciało prawodawcze do tronu, tem bardziey iaśnieć będzie. Nie potrzebuie innego zaszczytu, iak szacunku i zaufania. Widzi z ukontentowaniem, że nie iest czem innem, iak tylko narzędziem wybiorczych kollegiow 108 departamentow wielkiego państwa. Pyszni się nawet, że pochodzi z takiego grona, do którego powraca, gdy bez osobistego interessu może oddać hołd w imieniu 30 milionow ludzi Monarsze, który tak bardzo zasługuie panować nad niemi.,,

Mowcą rządowym zakończaiącym posiedzenia był Hrabia Segur.

Z Algieru d. 21. Listopada.

Niespodziewanie zaszła u nas nowa rewolucya w rządzie. Od nieiakiego czasu panowała w naszem kraiu naywiększa spokoyność. Powrot woyska z Konstantyny nie sprawił w cale zamieszania, iak się obawiano. Lecz była to obłudna spokoyność, która zwykła poprzedzać burzą. D. 7 b. m. zgromadzili się żołnierze o godzinie 10 przed południem w swoich szałasach i po krótkiem naradzeniu wysłali deputacyą do rządowego pałacu z zleceniem zabicia Deja Achmeta - Baszę. Gdy ta deputacya weszła do rządowego pałacu wezwała straż i cały dwor Deja, aby się oddalili, ieżeli nie chcą podobnego iak Dey doznać

ſosn. Groźba ta skutkowała; każdy iey u- słuchał. Dey uciakł na teraſs swoiego pałacu, a ſtamtąd na dach pobliskiego domu. Lecz zaboyey ścigali go od domu do domu, aż dognali go na domu żydowskim i wyſtrzałem z karabinu zabili. Ucięli mu głowę, a iego zwłoki pokaliczywszy okropnie z rzucili na ulicę.

Po krwawey tey scenie zgromadzili ſię zaraz żołnierze dla obrania i ogłoszenia nowego Deja. Wybor ich padł na nieiakiego Aly, z przydomkiem Kodia, który od kilku lat był dozorcą iednego meczetu. Rewolucya ta ukończyła ſię w mniey dwoch godzin. Nikt nie doznał naymnieyszego gwałtu, wyiąwszy oyca zabitego Deja, żony i pierwszego iego sekretarza. Trzy te osoby wtrącone do więzienia zoſtały. Trwoga, która w początkach była powszechna w mieście, ponieważ nie wiedziano o zamysłach spiskowych, bardzo krótko trwała. O godzinie 1 po południu udali ſię konsulowie zagranicznych mocarſtw do pałacu, dla złożenia powinszowania nowemu Dejowi.

Za przyczynę nagłey tey rewolucyi podaią co naſtępuie:

W czaſie trzech letniego swoiego panowania oddalił Achmet-basza z urzędu znaczną liczbę Turkow, i zdawał ſię chcieć osłabić powagę Turkow i otoczyć ſię Maurami. Obawa z tego powodu powiększyła ſię szczególniey, gdy Dey dopomógł do ucieczki swemu drogomanowi, krewnemu swey żony, który popełniwszy wielkie zdrożności, uciekł z wielkiemi skarbami do Gibraltaru.

Wszyſtkie członki miniſterium dawnego Deja, wyiąwszy morskiego miniſtra, wygnane zoſtały do miaſta o 25 mil od Algieru. W dniu swoiego zaprowadzenia utworzył Dey Aly nowe miniſterium, którego członki wzięte były z niższych klaſs woyska; byli to ludzie bez wiadomości i osobiſtego znaczenia. Publiczność obwiniała ich, iż podzielili pomiędzy ſiebie maiątek oddalonych miniſtrow, który podług zwyczaiu należał do publicznego skarbu.

Obwinienie to zrządziło d. 11 drugie powſtanie. Żołnierze żądali głośno oddalenia nowych miniſtrow i zdawali ſię razem chcieć miaſto złupić. Wszyſtkie sklepy zoſtały pozamykane i drzwi domow zataraſſowane. Złożony w pałacu dywan zrobił nakoniec z buntownikami układ, mocą którego nowi miniſtrowie odpędzonemi zoſtali i zaſtąpiły ich godnieysze osoby.

D. 16 z rana powſtała nowa trwoga. Mowiono powszechnie, iż żołnierze chcą miaſto złupić, ponieważ nie odebrali pieniędzy, które zwykli doſtawać za obięciem rządow przez nowego Deja. Dywan odwrócił w prawdzie burzą, ale dotąd żyiemy ieszcze w naywiększey obawie.

Z Augszburga d. 30. Grudnia.

Imperatorsko Roſſyyski Miniſter ſtanu, Hrabia Romanzow, który przez swoie światło i wpływ przyłożył ſię do założenia w Roſſyi wielu kanałow i portow, iako też spławu rzek, któremu powierzony nawet ieſt dozor nad gościńcami i wodnemi robotami, uczynił w czaſie bytności swoiey w Erfurcie nową przysługę oyczyznie, że na iego propozycyą Nayiaśnieyszy Imperator posełał 6 indzynierow Roſſyyskich do Monachium, dla uczenia ſię u Król. Bawarskiego taynego Radcy i dozorcy gościńcow i moſtow, P. Wiebeking, robot wodnych. Uczony ten Mąż otrzymał w Erfurcie od Imperatora, z którym długo rozmawiał z naywiększą ciekawością o iego sztuce, pierścień wielkiego szacunku i 3500 zł. rocznéy pensyi. Uczniowie wyiechali iuż z

Peterzburga do Monachium i wyznaczona iest na ich naukę znaczna summa.

Z Bajony d. 26. Grudnia.

Z Burgos donoszą, iż Margrabia de la Romana pokazał się z szczątkami swego korpusu i Anglikami w okolicach Palencyi. Marszałkowie, Xiążęta Dalmacyi, Trewiso i Xiążę Abrantu czynili poruszenia dla zaskoczenia Romanie i oderznięcia go od Angielskich okrętow.

Z Helsingeru d. 3. Stycznia.

Kapitan Szwedzkiey gwardyi, Gustaw Peyron, mianowany został majorem w woysku i adjutantem Królewskim.

Na końcu ieszcze Listopada upadł w okolicach Sztokolmu tak wielki śnieg, że na saniach tylko ieździć można było.

Pogłoska, iakoby Król Szwedzki przedsięwziąść miał podroż do Peterzburga, podpada wątpliwości.

Z Królewca d. 29. Grudnia.

Do przygotowań, które poczyniono do podroży Nayiaśnieyszych Królestwa do Peterzburga, należy i to, że wszędzie odkopane zostały śniegiem zasypane drogi. Futra, które Królestwo Jchmość dostali od Imperatora, szacowane są naymniey 10,000 rubli.

D. 3 Stycznia udadzą się stąd Królewskie gwardyie do Berlina, a Królewska familiia zamyśla tam naypoźniey w połowie Lutego powrocić.

Jenerał Boelzig otrzymał uwolnienie od służby, order czerwonego orła i 1200 talar. pensyi; Pułkownik Schak (dawniey guwerner Królewicza Wilhelma) uwolnienie od służby w stopniu jenerała, z pensyą 2000 talarow; Pułkownik Prittwitz uwolnienie od służby, ale pensyą odstąpił dla ubogich officerow; Pułkownik Zastrow uwolnienie od służby w stopniu jenerała i 1000 talarow pensyi.

Z Zurich d. 29. Grudnia.

Odbieramy zawsze ieszcze smutne doniesienia z górnych naszych kantonow. Oprocz doliny Berneńskiey, przywaliły bałwany śniegu przeszło 50 domow z ludźmi, bydłem, &c. w dolinie kantonu Uri Usiłowania sąsiadow wydobycia przynaymniey części ludzi z pod śniegu były daremne. Przy Walstedt leży także wiele domow z mieszkańcami pod śniegiem. To zaś uwagi godne, iż naywięcey bałwanow śniegu opadło w nocy na 12 Grudnia. Nie wiedzieć czyli trzęsienie ziemi lub inne iakie elektryczne poruszenie przyłożyło się do tego. Barometr stał pomimo nocy bardzo nisko.

W kantonie Szwic pannie pomiędzy fabrycznemi robotnikami wielka nędza. Nie maiąc fabrykanci pokupu na swoie rękodzieła na ostatnich jarmarkach Lipskim i Frankfortskim, bardzo mało co każą robić.]

Z Konstantynopola d. 30. Listopada.

Urodzony d. 19 w czasie rzezi syn zabitego Sułtana Mustafy, któremu dano imie Hamida, umarł w 24 godzin z powodu nie wczesnego urodzenia.

Około 2000 janczarow udało się z działami i ammunicyą do letniego domu iednego Chana Tatarskiego, w którym przebywać mieli Kapitan-basza i Kadi-basza, którzy uciekli tam na statku z seraiu wczasie rewolucyi. Domyślaią się, że oba udali się stamtąd do Ruszczuku, gdzie znayduie się podług wszelkiego podobieństwa rzekomo zabity Mustafa Bairaktar.

Uważaią, iż odmiana ministerium nie sprawiła żadney zmiany co do systematu politycznego.

Nowy W. Wezyr iest już podeszłego wieku i nie wyrowna zapewne w czynności Bairaktarowi.

DODATEK

DO Nru. 7.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 22. Stycznia 1809.

Od miesiąca Maia roku 1808go wychodzi w Wiedniu wsławney przez swe wielkie i piękne przedsięwzięcia z chwałą słynącey xięgarni P. Degena Pamiętnik pod tytułem: *Oyczyste pismo dla kraiow Austryackiego Cesarstwa.* Pamiętnik, którego potrzeba od dawna czuć się dała, a który na gorliwe uczestnictwo wszystkich urzędnikow i troskliwych o oświecenie obywateli zasłużył.

Piękne to pismo zamierza sobie, mieszkańcow Austryackiego państwa zbliżyć do obeznania się z sobą lepszego, i miłość oyczyzny przez tę znaiomość rozszerzyć.

Obeymie ono następuiące rubryki:

I. Duch prawodawstwa. II. Obraz publicznych urządzeń, tyczących się bezpieczeństwa, staranność o ubogich, umieiętności, doskonalenie kunsztow, fabryk, rękodzieł i rzemiosł. III Objaśnienia od wiadomości mieszkańcow Monarchii dążące, iako też do powzięcia zdania o stanie religii, obyczaiow i umieiętności, o kunsztach, przemyśle, handlu i ekonomice w rożnych prowincyach. IV. Oyczyste podroże, topograficzne opisanie, rysy narodowych festynow, obyczaiow i zwyczaiow. V. Materyały do dawnieyszey i nowszey historyi oyczystey; doniesienia o osobliwych historycznych pomnikach, Biografię znakomitych osob; wspomnienia o zmarłych zasłużonych mężach, anekdoty i charakterystyki. VI. Piękne, szlachetne, szczególniey patryotyczne czyny, fundacye, zapisy, prywatne urządzenia. VII. Osobliwsze wypadki, nieszczęśliwe i kryminalne zdarzenia. VIII. Opiniia w zagranicznych kraiach o Austryackiey Monarchii.

Aby to pismo tem bardziey urzędowym osobom użytecznym uczynić, będą w nim w przyszłym roku następuiące artykuły umieszczone:

A. Odmiany służby przy duchownych, politycznych, sądowych, kameralnych i woyskowych urzędach, przy urządzeniach edukacyynych &c. bądź to przez mianowanie, awansy, przez jubilacye lub wypadki śmierci.

B. Ceny nieodzownych potrzeb do życia w Wiedniu i innych głownych miastach Monarchii z uwagą nad przyczynami ich zmiany z częstym przystosowaniem do takowych cen w innych głownych miastach Europy.

C. Wyszczególnianie obcych do Wiednia przybyłych osob z doniesieniem mieyscu ich ziazdu.

D. Wyszczególnianie obcych wyieżdzaiących z Wiednia.

E. Wyszczególnianie urodzonych i za:

ślubionych w Wiedniu.

Rzeczony Pamiętnik, który w pierwszym roku mnogość interessownych, wolnomyślnych i czytania godnych rozkładow obeymuie, będzie wychodził co tydzień w dwoch numerach, każdy numer w obszerności pół arkusza z dodatkiem ćwiartki: będzie ciągle przez następuiące lata z wzrastaiącym interessem i z większą rozmaitością iak w pierwszym roku utrzymywany. Kosztuie zaś w całym Austryackim państwie bez pocztowey opłaty rocznie 15 zł. ryń. Każdy pocztamt przyymuie na niego prenumeratę i będzie pobierać exemplarze z głownego nadwornego pocztamtu w Wiedniu. Można także za te samą cenę exemplarze z pierwszego roku (1808) przez pocztamty lub xięgarnie otrzymać.

Oby przedsięwzięcie w tym ważnym rodzaiu zewsząd pomoc znaydowało, oby iego rozszerzenie tem łatwieyszym stało się!

Urzędnicy, uczeni i artyści, ktorzy podeymuią się związkow z redakcyą i stosownych do zamiaru materyałow w tym piśmie umieszczać się maiących dostarczać, listy swoie (nie frankowane) pod kopertą do xięgarni Pana Degena przesłać raczą z dodatkiem: Für die Redakzion der vaterländischen Blätter.

Każdy do umieszczenia w tem piśmie podany rozkład będzie proporcyonalnie wynadgrodzony.

Rozmaite Wiadomości.

Stan woyska Pruskiego wynosić na przyszłość będzie 24 regimentow piechoty, 16 jazdy, 4 artylerzystow i ieden strzelcow. Piechota będzie na 6 dywizyy podzielona, to iest: Wschodnio pruską, Zachodnio pruską, wyższego, Szląska, niższego Szląska, Marchii i Pomorską. Płaca woyska iest odtąd powiększona.

Mowią, iż Królewicz Pruski Henryk, brat Króla, zaślubi się z Wielką Xiężniczką Rossyyską.

Król Westfalski ma przenieść swoią stolicę z Kassel do Brunświka.

D O N I E S I E N I A.

Wyszła z pod prasy Słownika Polskiego druga część, obeymuiąca litery od G, do L. przy czem autor ma honor uwiadomić, że odtąd prenumerata dla nowo przybywaiących Prenumerantow, podwyższa się dwoma czerwonemi złotemi, tak że ter z całkowitość iey wynosić będzie czer. zł. dwanaście w złocie. To podwyższenie bynaymniey się nie ściąga do tych, którzy przed wyyściem ieszcze tey drugiey części pierwszego tomu prenumerowali. Ostrzega oraz autor, że po wydaniu drugiego tomu, obeymuiącego litery od M do O. (co nastąpi ku końcowi przyszłego roku), cena podwyższona będzie do czerw. zł. piętnastu w złocie; takowe albowiem podwyższenie wypada z obrachunku wzrastaiących coraz bardziey kosztow druku tego dzieła. Dan w Warszawie d 19 Grudnia roku 1808.

R. Linde.

Dnia 3 Lutego r. b. o godzinie 10tey z rana będzie się w kancelaryi Cyrkularney Krakowskiey, licytacya Plebanii Słomnickiey odprawiać. Wypuszczona będzie w arendę od 24 Marca 1809 aż do 24 Marca 1810 roku. Pretium fisci iest 479 zł. ryń. 8 1/2 i w kondycyach iest dzierżawca obowiązany, leżące ugorem pola, na lato swoim zbożem bez nadgrody obsiać. Każdy licytuiący powinien 10tą część vadium przed licytacyą złożyć. Co się do powszechney wiadomości podaie. Z C. K. Cyrkularnego Urzędu Krak. d. 5 Stycznia 1809 roku.

Z strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium rozpisuie się dla osadzenia zawakowanego przy magistracie Zamoyskim urzędu examinowanego assessora z pensyą roczną 300 zł. ryń. tudzież urzędu aktuaryusza toż samo z pensyą roczną 300 zł. ryń. połączonego, powtorny konkurs do ostatniego miesiąca Stycznia 1809 roku z tym dodatkiem, aby kompetenci o pierwszy urząd prozby swoie dekretami obieralności sądowey i polityczney lenii, a

o drugi urząd kompetuiący, zaświadczeniem o dobrze odbytym examinie z Xięgi praw kryminalnych i zaświadczeniami moralności, iakoteż innemi allegatami opatrzone, do ostatniego rzeczonego miesiąca, do Zamoyskiego Kr. Cyrkularnego urzędu podali,

W Lwowie dnia 16 Grudnia 1808.

Na mieysce Syndyka z rocznym salarium 400 *zł. ryń.* w mieście górniczym Wieliczce wakuiące, nowy konkurs niniejszym rozpisuie się, i termin onegoż do 16 Lutego naznacza się. Życzący sobie pomienione otrzymać mieysce, maią swe prośby należytemi świadectwami dotychczasowey aplikacyi i moralności, tudzież dekretami wyborowemi, ex linea judiciali & politica opatrzone, do Bocheńskiego Cyrkularnego urzędu podać.

W Lwowie d. 22 Grudnia 1808 roku.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey, niniejszym Edyktem powszechnie wiadomo czynią: że Jan Łęczycka dla zupełnie mu dowiedzionego marnotrawstwa maiątku swego, i zagrażaiącego stąd oczywistego niebezpieczeństwa utraty sposobu utrzymywania dzieci swoich, za marnotrawnego i maiątkiem swoim zarządzać niemogącego, a stąd do zawarcia wszelkich iakiegokolwiek bądź gatunku kontraktow za niezdolnego uznany, i że temu rządca w osobie Antoniego Gruszeckiego przydany iest. Dla tego wszyscy powszechnie i szczególnie napominaią się, ażeby rzeczonemu Janowi Łęczycka za marnotrawnego uznanemu i ogłoszonemu nic zgoła pod żadnym tytułem nie pożyczali, ani też żadnego kontraktu z nim bez dołożenia się rządcy i pozwolenia tuteyszego C. K. Sądu Szlacheckiego nie zawierali, inaczey bowiem wiedzieć maią, że to z swoim niebezpieczeństwem i szkodą uczyniliby.

Michałowski.
Wolf.
Rath.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniey.
Wicha.

Pod Nrem 120 na Kanowney ulicy w mieście znayduie się bardzo wygodna i mało używana Basztarda na Angielskich ryszorach i żelaznych osiach, za pomierną cenę do sprzedania. Życzący sobie kupić, zechcą się do wspomnionego Nru udać, które opatrzyć może.

Przez C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium czyni się niniejszym wiadomo: ponieważ poddani z państwa Rusy w Cyrkule Bukowińskim leżącego w roku 1805, iako to: Gawril Bogdan, Andrzei Syn Garwril'a, Geraskiwa Wadana, Wasili Jozef, Juonicza Moschniagolin, Stephan Rogscban, Wasilka Wadana, Jordaki Terebucza, Thenasi Tuku, Jonicza Dumbrawa, Stephan Olar, Onuphrei Retar, Dari Balicsa, Janko Belosa, Peter Habi, Wasili Habi, Jonicza Jorga, Andrei Prutenu, Wasili Dumitraschku, Wasili Jorga, Juon Roman, Simion Roman, Juon Fiki, Michalaki Jorga, Jonicza Guschu, Lupu Dura, Philip Guschu, Dumitru Gole, Jonicza Kirar, Wasili Olar, Jonicza Filipoczki, Jonicza Aleci Gawril, Georgi Prischkar, Raschku Moldowan, Juon Mintion, Thodier Mintion, Stephan Kaprar, Irimie Perwal, Wasili Kaprar, Juon Moldowan, Thodier Bossnczan, Juon Kaprar, Peter Poslog, Sawa Onukuleci, Simian Tatar, Thodosi Baschoran, Wasili Paladiuk, Nastasi Onukuleci, Irimie Tatar, Thodie Puschkasch, Peter Karze, Juon Karze, Juon Bosanczan, Dimitru Oane, Wasili Filimon, Wasili Boschkanar, Gawril Prusch, Juon a Oani, Iwan a Kosti, Juon Huczan, Nicolai Walian, Iwan Skripkar, Pintolei Swiduleci, Jordaki Bersan, Dukicza Wadana, Wasili Hanczan, Iwan Piroga, Georgi Rus, Catharine Wadana, Kirila Olaru, Stephan Pleschka, Grigor Butriniuk, Michac Trentiuk, Koste Rus, Dumitru Filimon, Nicolai Boschoran, Alexa Rus, Juon Walian, Makowei Boschkanar, Hriczko Skripkar, Georgi Boschoran, Paweł Kiselicza, Stephan Kosowan, Axemti Walian, Iliana Wadana, Georgi Bersan, Simian Czafu, Wasili Schitar emigrowali, i mieysce ich przebywania nie iest wiadome, a zatym stosownie do Cyrkularza ddto 15 Czerwca 1798 §. I. niniejszym Edyktem, publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia się z swego oddalenia w przeciągu czterech mie-

sięcy z tą powołnią się pogrożką, że po upłynieniu tegoż czasu przeciw nim podług praw przepisanych postąpi się. Dan w Lwowie dnia 29 Października 1808 roku.

Z Rady C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey nieprzytomnych Klemensu i Eufrozynę Abratowiczow sukcessorow zmarłey Petronelli Pieściorowskiey do pertraktującego się w tym sądzie dziedzictwa niniéyszym powołują; z tym dodatkiem, ażeby się względem dostąpienia, lub zrzeczenia się tego dziedzictwa oświadczyli, gdyż inaczey podług rygoru §. 624 ustawy cywilney części drugiey postąpiono będzie, i dziedzictwo to dopoty pod staraniem i zarządzeniem sądowym pozostanie, dopoki dziedzice podług prawa za umarłych uznanemi bydźby nie mogli.

Michałowski.
Domasławski
Rath. *Z Rady C. K. Sądow Szlach: Lubelsk. Galicyi Zachod.*
Klimaszewski.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey, sukcessorom Jana Obuchowicza w miesiącu Sierpniu 1806 roku w Lubartowie zmarłego, niniéyszym Edyktem wiadomo czynią, ażeby ciż sukcessorowie z miesca zamieszkania niewiadomi, do pozostałego dziedzictwa w przeciągu roku i 6 tygodni, w tym sądzie zgłosili się i prawa następstwa udowodnili, gdyż inaczey to dziedzictwo podług praw C. K. Fiskusowi przyznane będzie. Dan w Lublinie d. 19 Kwietnia 1808.

Michałowski.
Reinl.
Schnitzer.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel. Galicyi Zachodniey.
Klimaszewski.

W Rzeszowie na ulicy Pańskiey murowany dworek pod Nrem 111 położony, 101 łokci długości, a 16 łokci szerokości maiący, frontem na ulicy ku północy i wschodowi obrocony, z którego rocznie wyżey 900 zł. ryń. czynsu się pobiera, iest do sprzedania, o co z P. Placerem obywatelem Rzeszowskim traktować można.

W tymże dworku znayduie się 10 pokoiow murowanych, a 2 takich samych po wyżey bramy na piętrze, 3 także pokoie tylko ze dwoch stron murowane, a z resztą z drzewa budowane, 2 komory czyli alkierze ze wszystkim murowane, 3 takowych po części także z drzewa budowanych, 4 kuchnie murowane, 3 sklepy i 1 piwnica, 4 staynie z iedney strony do muru przypieraiące, 3 wozownie takie same; i 3 drewutnie takoweż, dziedziniec zawiera w sobie 750 □ sążni, w którego środku znayduie się studnia. Za dziedzieńcem zaczyna się ogrod 1520 □ sążni trzymaiący, a ze 3 stron murem 6 łokci wysokiem, od dziedzińca za sztachetami opasany. Położenie tego ogrodu iest między południem i zachodem.

Ten dworek podług kontraktow i dokumentow grodowych od Jurisdictii pańskiey i danin zupełnie iest wolny, podlegaiąc iedynie tak, iak każdy inny podatkom monarchiczym. Mury tego dworku tak są grube, że piętro zupełnie na tychże wymurować można, a że dziedziniec iest za duży, więc albo trzecia część onegoż do ogrodu przyłączona, albo na tymże mieyscu nowy dom wystawiony bydź może.

Per Cæ. Regium Forum Nobilium Tarnoviense omnibus & singulis vigore præsentis Edicti notum redditur, Rondum Raimundum Nowakoyski Ordinis prædicatorum Præsbiterum, Cooperatorem Ecclesiæ parochialis Neo Sandecensis ex Galicia Orientali oriundum die 17 Februarii 1800 ab Intestato fatis cessisse, cum tamen hæredes ejusdem tam de nominibus quam de domiciliis sint ignoti, proinde iisdem significatur, quatenus legitimando se se de gradu Consanguinitatis, Declarationem de adeunda hæreditate intra annum unum & sex septimanas horsum eo certius exhibeant, quo secus lapso termino legali hæreditas hæc Fisco Regio extradaretur. Datum Tarnoviæ die 28 Januarii 1807 Nro. 191.

(Przy dzisieyszey gazecie znayduie się agi Dodatek.)